

Paulus voor de Raad

Handelingen 22:30 - 23:11

De Raad bijeengeroepen

Handelingen 22:30. Nog steeds was het voor de Romeinse overste Claudius Lysias onduidelijk waarom de Joden zo fel te keer gingen tegen Paulus. Omdat hij dit met zekerheid wilde weten, beval hij de volgende dag de overpriesters en de gehele Raad bijeen te komen om Paulus in het openbaar te verhoren. Na een enerverende dag en nacht moest Paulus opnieuw de confrontatie aangaan; nu met het Sanhedrin, de Joodse Raad (Hand. 21:30).

Het **Sanhedrin** was de Joodse (rechterlijke) Raad. Deze Raad diende als rechtbank tijdens het Romeinse bestuur. Het Sanhedrin volgde dus de Joodse wet, onder supervisie van de Romeinen. Het had geen bevoegdheid tot het uitspreken van doodstraffen, behalve voor tempelschennis. Het telde 70 leden, bestaande uit de hogepriester als voorzitter, en de overpriesters en schriftgeleerden.

Paulus voor de Raad

Handelingen 23:1-10. *“Terwijl nu Paulus de ogen op de Raad vestigde, zei hij: Mannen, broeders, ik heb met een volkomen goed geweten voor God gewandeld tot op deze dag”* (vs. 1).

De apostel sprak zijn volksgenoten correct en vriendelijk aan als ‘mannen broeders’. Het woord ‘vaders’ liet hij nu weg (vgl. Hand. 22:1). Terugkijkend op zijn leven, kon hij getuigen dat hij met een volkomen goed geweten voor God had gewandeld. De kans om verder te spreken kreeg hij echter niet. *“De hogepriester Ananias echter beval hun die bij hem stonden, hem op de mond te slaan”* (vs. 2). Eén enkele zin was dus voldoende om Paulus op de mond te laten slaan. Kennelijk had hij iets gezegd dat Ananias in het verkeerde keelgat was geschoten. Maar wat?

Er zijn uitleggers die denken dat Paulus ongevraagd het woord had genomen, en dat hij daarom geslagen werd. Deze bewering lijkt mij zeer onwaarschijnlijk. De vorige keer hebben we overdacht hoe bedachtzaam en correct Paulus te werk ging (vgl. Hand. 21:37, 40). Hij zou nooit ongevraagd het woord nemen, en zeker niet

voor het Sanhedrin! Ananias liet Paulus niet om z'n oren, of in zijn gezicht slaan, maar op *zijn mond*. Het had dus te maken met wat hij *gezegd* had, niet met wat hij *gedaan* had. Er zijn diverse oorzaken te bedenken, die voor irritatie en boosheid bij Ananias hadden gezorgd:

- a. *Paulus vestigde zijn ogen op de Raad*. Hier stond geen aangeslagen man, met gebogen hoofd. Integendeel, hier stond iemand vol zelfvertrouwen, iemand die de mannen van de Raad recht in de ogen keek.
- b. *“Ik heb met een volkomen goed geweten voor God gewandeld tot op deze dag.”* Deze uitspraak gaf Ananias aanleiding om Paulus op de mond te laten slaan.

De man die hier zo zelfverzekerd sprak, stond bekend als de mens die overal leerde tegen het volk, en de wet en de plaats, d.i. de tempel (Hand. 21:28). Hoe durfde zo'n afvallige te beweren dat hij met een volkomen goed geweten voor God had gewandeld!

“Toen zei Paulus tot hem: God zal u slaan, gewitte wand! En u zit mij te oordelen naar de wet en beveelt tegen de wet mij te slaan?”

Zoals eerder opgemerkt stond Paulus hier niet als een terneergeslagen man. Maar de hogepriester liet zich de publieke vernedering: *“God zal u slaan”* niet welgevalen. Het is waar, God zou dit niet ongestraft laten. Ananias werd inderdaad kort daarna afgezet, en bij het begin van de Joodse opstand werd hij door de Zeloten vermoord (66 na Chr.).

De uitdrukking ‘*gewitte wand*’ herinnert ons aan het woord van de Heer Jezus (Matt. 23:27). Dit woord bestempelde Ananias als een huichelaar, die zich beter en heiliger voordeed dan hij was. Wat hij deed, was volgens Paulus in strijd met de wet. Hij zat daar immers om hem volgens de wet te oordelen, en hij overtrad de wet door een *niet veroordeelde* te laten slaan (Lev. 19:15; Deut. 1:16; Joh. 7:51). Als we de reactie van Paulus met die van de Meester vergelijken (Joh. 18:23), zien wij echter hoe groot de Heer Jezus is. Hij rees met kop en schouders boven Paulus uit. Ook

de Heer Jezus verdroeg de kaakslag niet zonder meer¹, maar Zijn weerwoord was veel zachtmoediger. Paulus reageerde vanuit zijn gekrenkte ik, fel en impulsief. De Heer reageerde rustig en weloverwogen. *“Een zacht antwoord keert de grimmigheid af, maar een krenkend woord wekt de toorn op”* (Spr. 15:1).

Dit zien we ook hier. De krenkende woorden van Paulus wekten de verontwaardiging op van hen die daarbij stonden: *“Scheldt u de hogepriester van God uit?”* (vs. 5). Zij noemden Ananias de hogepriester van God, om te tonen dat Paulus God Zelf beledigd had. De hogepriester was immers Zijn vertegenwoordiger, door Hem geroepen en aangesteld. Het schijnt dat Paulus de hogepriester niet kende of herkende. Hoe het ook zij: Paulus betuigde zijn spijt door Exodus 22:28 te citeren: *“Van een overste van uw volk zult u geen kwaad spreken.”* Hij erkende de hogepriester en het Sanhedrin als de door God aangestelde overheid. Zelfs aan iemand, die zich zijn gezag onwaardig toont, moeten wij dus eerbied bewijzen (vgl. Rom. 13:1-7).

Van de voorzitter van de Raad (Ananias) hoefde Paulus geen rechtvaardig oordeel te verwachten. En zeker niet na deze uitlatingen aan zijn adres! Paulus moest dus snel iets bedenken om er nog heelhuids uit te komen. Nadat hij zijn spijt had betuigd, gooide hij het over een andere boeg: *“Daar nu Paulus wist dat het ene deel uit sadduceeën en het andere uit farizeeën bestond, riep hij in de Raad: Mannen broeders, ik ben een farizeeër, een zoon van farizeeën; over de hoop en de opstanding van de doden sta ik terecht”* (vs. 6). Paulus verwekte tweedracht door over *‘de hoop en de opstanding van de doden’* te beginnen. Hij wist dat dit gegarandeerd op een woordenstrijd zou uitlopen tussen de vertegenwoordigers van beide partijen.

Het Sanhedrin bestond uit tenminste twee verschillende Joodse groeperingen: de sadduceeën en de farizeeën. De sadduceeën geloofden niet in de opstanding. Ook ontkenen zij het bestaan van engelen en geesten (vs. 8; vgl. Marc. 12:18). De farizeeën geloofden beide dingen, zowel de opstanding van de doden, alsook het

¹ Het is een fabeltje dat christenen zich alles moeten laten welgevalen. Het komt heus wel eens voor dat we iemand de andere wang moeten toekeren (Matt. 5:39), maar niet altijd!

bestaan van de engelen. Aangezien de hogepriester doorgaans tot de partij van de sadduceeën behoorde, was het voor Paulus dus noodzaak de farizeeën op zijn hand te krijgen. Als het hem zou lukken verdeeldheid te zaaien in de Raad, maakte hij nog een kans. Hij stelde zich dan ook voor als farizeeër: *“(…) ik ben een farizeeër, een zoon van farizeeën”*. Hij schaarde zich met deze uitspraak aan de kant van de farizeeën. Vervolgens zei hij dat hij terecht stond, omdat hij geloofde in de hoop en de opstanding van de doden. Meteen brak de woordenstrijd los en ontstond er verdeeldheid onder hen (vs. 7).

Paulus had zijn doel bereikt. De meeste schriftgeleerden waren farizeeën, en met name zij reageerden heftig en geëmotioneerd (vs. 9). Dat zij daarbij de onschuld van Paulus bepleitten, kwam alleen voort uit hun oppositie tegen de sadduceeën. Zij konden het niet verdragen, dat deze de prediking van Paulus afwezen op grond van hun principiële bezwaren tegen de opstanding der doden. Daarom zeiden zij: *“en als een geest tot hem gesproken heeft, of een engel...”* (vs. 9b). Zij geloofden niet dat Jezus, de uit de doden opgestane Heer, aan hem verschenen was. Maar toch was het mogelijk dat een engel of een geest tot hem gesproken had. In feite draaide het helemaal niet meer om de Heer Jezus. Voor hen was maar één ding belangrijk: zij hadden gelijk, en de sadduceeën hadden ongelijk! En aangezien Paulus zich aan ‘hun kant’ had geschaard, moest hij worden vrijgesproken.

Zó gemakkelijk gaven de sadduceeën zich echter niet gewonnen. De strijd barstte nu pas echt in alle hevigheid los. Het werd zo erg dat de overste zich genoodzaakt zag in te grijpen, bang dat Paulus door hen zou worden verscheurd. Paulus werd uit hun midden weggerukt, en in de legerplaats gebracht (23:10).

Paulus wordt bemoedigd

Handelingen 23:11. Paulus had het er opnieuw levend afgebracht, maar daar is dan ook alles mee gezegd. Weer volgde een nacht vol angst en onzekerheid. Hoe nu verder? Het antwoord hierop kreeg hij de volgende nacht. Toen verscheen de Heer om hem goede moed in te spreken. Jeruzalem was niet het eindpunt, hij zou hier niet sterven. Zoals hij in Jeruzalem van de Heer had betuigd, zo moest hij ook in Rome van Hem getuigen. De Heer zou met hem nog een lange weg gaan.

Om over na te denken

“Heb goede moed, want zoals je in Jeruzalem van Mij hebt betuigd, zo moet je ook in Rome getuigen.”

Over het optreden van Paulus tegenover Claudius Lysias (Hand. 22:25-28) en het Sanhedrin (Hand. 23:1-10), zijn de meeste uitleggers het wel eens: de apostel bevond zich hier niet op een hoog geestelijk niveau. Als hij de farizeeën en sadduceeën tegen elkaar

uitspeelt, zien we iets terug van het karakter van zijn (stam)vader Jakob. Die naam betekent hielenlichter. Als we naar Jakobs leven kijken, valt op dat hij altijd probeerde God een handje te helpen bij het verwerkelijken van de beloften. Het karakter van Jakob was niet zo fraai; hij wordt ons geschetst als een bedrieger, die zich door listen trachtte te handhaven. Toch was er één ding duidelijk aanwezig bij Jakob: hij had ontzag voor God. En dit zien we ook terug in het leven van Paulus. Hoe kritisch we ook over bepaalde karaktertrekken van Jakob of Paulus kunnen zijn, *hun hart zat op de juiste plaats*; en dát telt voor God.

We moeten dan ook niet te vlug klaarstaan met kritiek op Paulus of anderen, want de volgende nacht

verscheen de Heer Zelf om hem goede moed in te spreken. Geen enkel woord van vermaning dus. Het is heel gemakkelijk om met de vinger naar anderen te wijzen. Er zijn broeders en zusters die worden vervolgd, die opgepakt worden, alleen maar omdat ze christen zijn en van de Heer Jezus getuigen. Dat ze daarbij wel eens gebruik maken van een handigheid om het vege lijf te redden, is verklaarbaar. Het is niet christelijk om alleen maar kritiek te uiten, zonder enig inlevingsvermogen te tonen. Broeders en zusters die vervolgd worden en voor hun leven moeten vrezen, hebben geen woord van kritiek nodig, maar een woord van bemoediging: *“Heb goede moed.”*

Oude Sporen 2009

